

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Collectanae - Cod. Ettenheim-Münster 392

[S.l.], [17. Jahrh.]

Aphorismi de iurisdictione S. Galli in suos poenitentes

[urn:nbn:de:bsz:31-134034](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-134034)

Apborismi breues de pte &

43

Jurisdictione Monachi S. Galli

in suos penitentes, et

vi privilegij Mendicantium.

1. Monacho S. Galli nulli casus reservati sunt, à qb. non pnt absolvere, excepto homicidio voluntario & sacri: legio cō moniali, quos v. nri spēs sibi reservat, non obstante quocunq; privilegio. Exceptis itero casib. Bullę Coena, à qb. in speli indulto absolvere nō pnt.
2. Mon: S. Galli ex vi privilegij mendicantiū (quod S. O. N. vrb. VIII. dieb. Confessarijs Congreg. nra in gestisū gestit.) p̄ absolvere ab ord. casib. Ep̄tib., modo apud v. nri reservati non sūt. Nec obstat edictū Congregōis Cardinaliū, quo ex mandato Clem. VIII. declaratur, privilegium mendicantiū quoad absolviōem casū Ep̄tib. eē limitatū. Rg. enim 1. Edictū illud nō nō in Italia & partib. Romae vicinis obligare. 2. Declaratō Cardinaliū eo ipso, q̄ nō promulgatur, & publicentur, legis vim nullam ob: tinere; vide Bielrio, de casib. reserv. .
3. Mon: S. Galli, nō obstante reservatō v. nri p̄ valide absolvere debet homicidio voluntario & sacri legio cō moniali, si venerit ad territorium alterij Ord̄is, q̄ hi casus sūt tōd locales & reservati p̄ nro territorio. Et p̄nto, q̄ et cōtra & alieno, tñ ex vi privilegij, p̄nt concederē absolviendi ab ord. casib. Ep̄tib., p̄ eō alibi ab eis valide absolvere.

f. Mon.

4. Mon: S. Galli nō pōt absoluerē. ex privilegio mendican-
tū à pōtō Sacerdis repemato; quia hic Casus, Vti
& nullus alig in Bulla Coena exprimitur in eorum
privilegio.
5. Mon: S. Galli si à suo Bralato obtineat ptem. absol-
vendi ab Saceri, pōt quoslibet ad se venientes, & in quo-
vis loco absoluerē, si sint ex laicis, in q̄b. libere coner-
sant, catholici cō hereticis, Vt in Germania habiti, in
quib. ingnō nō habetur.
6. Mon: S. Galli si habeat ptem à suo Bralato absolvendi
ab heresi, hō cō ptem absolvendi à lectōs librorū he-
reticōrū; ita enim exp̄ssit mēte suam; Concedit a.
hoc privilegiū ad instancā Abbatis vizzad septennū.
7. Mon: S. Galli pōt absoluerē ex p̄li privilegio mendi-
cantū, vltimos p̄fiores Clericōrū; Item Symoniacos
reales in ordine aut b̄ficio, & mediatores.
8. Mon: S. Galli pōt absoluerē professas s̄ō legitima cāa
extra clausurā moniorū egredientes, itēq; liciam
dantes, Comitantes & recipientes.
9. Mon: S. Galli pōt absoluerē ab excoicōe lata ad eos,
q̄ s̄ō licia intrant monia monialū, & ipsos recipientes.
Item foeminas intrantes clausurā regulariū, & recipiūt.
10. Mon: S. Galli pōt absoluerē ad duellū admittentes,
pronocantes, intorescentes vti: dantes consiliū, p̄dore.
11. Mon: S. Galli pōt absoluerē religionē, q̄ s̄ō licia parali

Quint

presumit abq. vltis privilegio ipis subditi coucare
Extremis vltisq. murare, aut astrictere matrimon. solen-
titer. Item absolvente ab excoicatioe Juris in quo
n. p. d. tales n. sunt excoicati excoicatioe alijs reservata.

Excipiunt in iij, q. in reuete hoc fuerent, & abbees
Caroly, vel ad eod. q. d. sed ex sua negligia nunq. s. m.
implere n. vellet.

12. Monachy S. Galli p. absolueri, ab excoicatioe reservata,
impotentes ire Romam: aut ad Nuntiu. Apten; quales
impotentes censent 1. valetudinu: 2. membroru desti-
tuto impediti. 3. periculum inimicoru timentes in via:
4. inopes. 5. senes. 6. q. alio legitimo impeditaetra:
hnt. Vt v. g. p. familias vel alijs Superior, n. p. s. d.
grani familie aut subditoru damno illud iter suscipere;
Nec op. e. Vt qui Pontifici vel ei vicario (id. d.
Nuntiu) adire n. p. d. ad eod. scribant, vel alios mittant,
hoc n. iura n. exquirunt.

13. Mon. S. Galli p. p. t. absolueri ab oib. Censuris oc.
cultis, eo sedi Aptia reservatis in Bulla p. d. Luc
n. reclamant Congregao Cardinaliu; sed — R. g. eig de.
claracem t. n. valere in locis Rome vicinis.

14. Mon. S. Galli p. regular absolueri ab oib. Juris Super-
sione, & ab alijs, que reservata n. sunt, aut annexa.
excoicatioem non hnt. Vide Conind.

15. Mon. S. Galli p. absolueri a Censuris ab h. oib. laijs
per suam gratiam; Vt v. g. eod. lata excoicatio in
oib. adulteros & homicidas &c. eo ipso q. monachus

S. Galli

S. Galli pōt absoluerē ab oī ex corde iniur non re-
ternata, non tamē relata in Ballen Coone, pō quoy
absoluerē ab hō: quia eadē ē planē rāo Censurē latae
per suam gūtem, & late per ius, nec vlla pō reperiri
rāo distictōis, cum per vtramq; in gūte tū delinqntes
seriānt. Coniūt.

6. Mon. S. Galli nō pōt absoluerē à Censuris ab hōre latae
per suam partem, quia cōper has aliqui notatim feri:
ant, & ideo opus sit, ut tales ante inflictōem censurē
cōferantur à Iudice, eorū cāa reus debet ad illorū
tribunal deduci; Quare si alij eos absolueret, re-
cūs aliquo mō eis iudiciū inturbaret; nisi forte
reus est in loco valde distantī, ubi ignota est ei
excoicāo; ut nō male Henrig.
7. Mon. S. Galli nō debet facile absoluerē à Censura lata
ab hōre, pō factū aliq; notoriū publicū, etsi author
sit occultus, quia parti lese vel iudici iniuriā facit
pō. non eat q; tales, ut prius parti lese satisficiant.
8. Mon. S. Galli pōt dispensare in si irregularitate, pō-
nente ex crimine occulto, ex mutilatōe volūta, ex-
cepto homicidio volūta, & deducto pō ad fōm antea dīctā.
9. Mon. S. Galli pōt dispensare in irregularitate, pōnente ex
homicidio capitali, quale ē, si q; dūm gerens rei illicita,
pōter intōem alium occidat, aut inbers, aut volens,
tantūm vulnerare, casu perimit, vel excedit moderamen
incolpate Tutela, aut ex subitanea alterū occidat.

Ed Mon:

- 20. Mon. S. Galli p̄ dispensare cum irregularitate inter p̄:
latina occultā etc: sed hoc t̄nd, ut in susceptis mini:
strat, n̄ ut ad altiores ascendat.
- 21. Mon. S. Galli p̄ dispensare in irregularitate, q̄ procedit
ex illegitimis natalibus, cū eo, qui bonā fide ordines
suscepisset, & hoc t̄nd quoad v̄rā, susceptorie.
- 22. Mon. S. Galli p̄ dispensare cum ordinato ante legi:
timam etatem. Si scienter actū ordinis exercuit,
ante completos ānos requisitos, modò delictū sit occultū.
hoc t̄nd dispensat̄ n̄ patrocinatione ordinato ad exercitiū
ordinis, nisi post ānos impletos.
- 23. Mon. S. Galli p̄ dispensare cū irregularitate, si exco:
municatus, suspensus, aut interdictus suscipit ordines, aut
in eis ministrat, modò delictū sit occultū. et hoc
tam quoad exercitiū ordinis suscepti, q̄ suscipiendum.
- 24. Mon. S. Galli p̄ dispensare cū eo, qui celebravit, vel
aliquid actū inferioris ordinis exercuit in loco interdicto,
n̄ t̄nd alt̄o, quam v̄rā in susceptis ministrat.
- 25. Mon. S. Galli p̄ cū r̄obili cāā dispensare & mutare
vota ac iuramenta s̄m territorio āno subditōrū, idq̄
explicita R̄mi D̄ni Abbatis.
- 26. Mon. S. Galli p̄ dispensare & mutare vota & iuramenta
s̄m ad se venientū et n̄ subditōrū territorio R̄mi
H̄oc ex sp̄ali privilegio Cap̄e, ad in̄stantiā R̄mi Ale:
xandri Scap̄ij, & m̄ij Ep̄t̄i, impetrato, quod primi:
legim̄ creditur saltem valere quoad ōes Germanos.

27. Mon:

20. Mon. S. Galli p̄ dispensare cum irregularitate inter p̄:
 latina occultā etc: sed hoc t̄nd, ut in susceptis mini:
 strat, n̄ ut ad altiores ascendat.
 21. Mon. S. Galli p̄ dispensare in irregularitate, q̄ procedit
 ex illegitimis natalibus, cū eo, qui bonā fide ordines
 suscepisset, & hoc t̄nd quoad v̄rā, susceptorie.
 22. Mon. S. Galli p̄ dispensare cum ordinato ante legi:
 timam etatem. Si scienter actū ordinis exercuit,
 ante completos ānos requisitos, modò delictū sit occultū.
 hoc t̄nd dispensat̄ n̄ patrocinatione ordinato ad exercitiū
 ordinis, nisi post ānos impletos.
 23. Mon. S. Galli p̄ dispensare cū irregularitate, si exco:
 municatus, suspensus, aut interdictus suscipit ordines, aut
 in eis ministrat, modò delictū sit occultū. et hoc
 tam quoad exercitiū ordinis suscepti, q̄ suscipiendum.
 24. Mon. S. Galli p̄ dispensare cū eo, qui celebravit, vel
 aliquid actū inferioris ordinis exercuit in loco interdicto,
 n̄ t̄nd alt̄o, quam v̄rā in susceptis ministrat.
 25. Mon. S. Galli p̄ cū r̄obili cāā dispensare & mutare
 vota ac iuramenta s̄m territorio āno subditōrū, idq̄
 explicita R̄mi D̄ni Abbatis.
 26. Mon. S. Galli p̄ dispensare & mutare vota & iuramenta
 s̄m ad se venientū et n̄ subditōrū territorio R̄mi
 H̄oc ex sp̄ali privilegio Cap̄e, ad in̄stantiā R̄mi Ale:
 xandri Scap̄ij, & m̄ij Ep̄t̄i, impetrato, quod primi:
 legim̄ creditur saltem valere quoad ōes Germanos.
 27. Mon:

27. Mon. S. Galli p̄ dispensare in votis ac juramentis (p̄ijs tantum) omnium ad se venientium ex toto mundo, op̄ speciali privilegio monticantium. Sixti (p̄ijs tñs) idem, q̄ n̄ s̄uat in quidam d̄b̄i. sem̄ h̄ h̄c op̄ p̄m̄a v̄la Pontifici reservata. ^{1. simpli Capiti. 2. Religioni} ^{Rom̄. Lore h̄. Corp̄ p̄ d̄b̄i}
28. Mon. S. Galli p̄ op̄ vi privilegij monticantium dispensare in ordine ad pet̄ionem debiti, in eo, qui post p̄p̄t̄a castitatem ^{in a. religio n̄ h̄} deo p̄missa mat̄m ḡtrahit, tenebit̄ in talis, cujus sic dispensata est, mortua coniuge castitatem servare.
29. Mon. S. Galli p̄ dispensare cum coniugib, qui v̄niam ḡseata venerunt perpetuo se ḡtinere, in ordine ad pet̄ionem redditionis debiti, si periculum continentia, de Papa n̄ facile aduendū s̄it.
30. Mon. S. Galli p̄ dispensare in voto perpetua castitatis, si sit periculum continentia, de Summo Pontifice difficulter adiri possit.
31. Mon. S. Galli p̄ dispensare ad eo, q̄ ḡbrato matrimonio rem habuit cū ḡanguinea uxoris suae, intra gradus à consil. Phil. p̄t̄os, in ordine ad pet̄ionem debiti.
32. Mon. S. Galli p̄ dispensare cū veniente arietem religionem, ut lapide ingrediatur; non enim id est dispensare in ordine seu religione absolute: C̄t̄ item dispensare in voto, non nubendi, n̄ petendi debiti, de: ut in mā de Relij. dictum est.
33. Mon. S. Galli p̄ dispensare in sub. votis reservatis Pontifici, quā facta s̄t, per modum p̄p̄t̄i, nullud fecere ḡtrahit.

34. Mon.

34. Mon. S. Galli p[ro] dispensare in voto sacerdotij, q[uo]d
voto castitatis, nisi hoc quis sup[er]ius illo p[ro]ferat.

35. Mon. S. Galli p[ro] dispensare in dirimendo matrimonio occulto,
post q[ui]t[er]at[ur] matrimoniu[m], si ex separatoe oritur sit pendens,
et non peccat adit[us] ad Pipam seu Neminu[m]. Lud. Minud. bene
p[ro]tem soli Ep[iscop]o tribuit, e[ss]e quod videat[ur] ei concessa ob industria[m]
personae.

36. Mon. S. Galli p[ro] regulis ord[is] seculariu[m] g[er]er[is]iones audire
obstante quocunq[ue] Curatoru[m] g[er]it[ur]e, et p[er] tempore Pascha:
li, q[uo]d sua Jurisdictione h[ab]et a Cont[ra]fice. Unde si ab Ordina:
rio applicetur, a Curatoru[m] g[er]it[ur]e minime dependet. Sua:
dere t[ame]n debet Confessarij, ut tales in sua parochia co[n]sue[n]t,
nisi si sint de alieno territorio, q[uo]d non n[on] h[ab]et; quia
ess[et] p[ro]hibita, mendicantes p[ro]hib[et] et h[ab]et. Substantia dare p[er]ten:
et. p[er] tempore Paschali, et videre e[ss]e apud Lud. Minud. tom. 1.
p. 52. a. 2. tamen p[ro]x[im]is e[ss]e in g[er]it[ur]e.

37. Mon. S. Galli n[on] p[ro] valide absolvo[re] tam sui q[uam] alteri
mon[ach]i aut ordinis, nisi reliq[ue] vel penitens habeat ex:
pressam licentia[m] a Plac[itu] p[ro]vis: q[uo]d act[us] Jurisdictionis exerce[n]ti
n[on] p[ro] in n[on] subdit[is]. Et licet p[ro] privilegio[m] mendican:
tiu[m] subiacent[is] monacho sic privilegiato des[er]t[ur] quos audit,
hoc t[ame]n privilegio[m] n[on] extendit[ur] ad Religiosos, q[uo]d hoc per
istud n[on] vult eximere ab obedi[ent]ia & iurisdictione Plac[itu] p[ro]vis.
Gratia n. Cont[ra]fice n[on] g[er]it[ur]e ad de[] iur[is]dictionem boni Regi:
minis in Religione.

38. Mon. S. Galli p[ro] quavis Religiosos valide absolvo[re] ubi
sunt itinerantes, vixit quocunq[ue] p[ro] cuius applicato s[er]vati:
lari s[er] Religiosos g[er]er[is]iones in itinere g[er]it[ur]e; q[uo]d eo ipso,

38 cum

quod quis cum facultate sui Superioris aliquo proficiscitur,
cessatur simul et habere ab eodem scriptam licentiam abs-
tendi cuius, approbato solum. Sed num est p[er] in tali
casu absolueri, vel ab eisdem et absolui? R[es]p[on]d[er]e quod sic.

ga. plati. (cui in quatuor proficiscendi proficiscendi ordi-
nariis n[on] d[er]e d[er]e facultas absolueri a reservatis.) conser-
u[er]e hunc facultatem velle d[er]e: cum volint religiosi suos
foris existentes, in p[ar]te m. sancta administrare vel desipere.

39. Mon. S. Galli, ceteri ex vi privilegiorum mendicantium p[er] se
quolibet ad se advenientes audire et valide absolueri,
nisi hoc privilegium in duo plati huiusmodi ad hanc rem
approbati fuerit; ceteri p[er]mittens haberet privilegium eligendi
proficiscendi quocumque.

40. Eius Mon. S. Galli vel à V[er]o Abbate ep[iscop]o sacro subditum
approbatus suam jurisdictionem n[on] potest exercere extra terri-
torium, vel loca vicina territorio, p[er] quo approbati sine li-
centia ordinarij alterius Diocesis vel territorij, iuxta Com.
Ordin[is] de sepult. nihil t[ame]n p[er] questionem factam religiosi
Voc. item à Greg. 2. III. p[er] iudicare, audire, p[ro]fiteri, dum
iter facit in quocumque Ep[iscop]atu, dummodo id n[on] faciat in oppidi-
is, vel in quib. ordinarij ep[iscop]ant, nisi licentia de super ob-
tenta.

41. Mon. S. Galli semel approbati à V[er]o, licet alio die de con-
ferat ad h[ab]itandum ad temp[us], v. g. ad S. Iohann[em] Wild[er]i: n[on] pot-
est modum revertari ad S. Gallum, nisi h[ab]eat necessitate, iterum appareri
vel exponi à V[er]o ut valide absoluat, nisi p[ro]fiteri n[on] infol-
ta aliud dicitur, qualis v[er]o est in v[er]o apud xros, qui
revertentes p[er] licentiam iterum n[on] obtenta exponunt. Vid. Mirand.

42. Mon. S. Galli quatenus olim quibus approbato, p[ro]p[ri]as
eae iuris aliqua ca[us]a (sed n[on] temp[or]e nota) restringere iuris-
dictionem & approbationem, ad certum locum, tempus, & perso-
nas, et si sit privilegium mendicantium, vel
ad approbationem ab ep[iscop]o i[n] ca[us]a t[ame]n i[n] p[ro]p[ri]a. R[ati]o v[er]o, q[ui]a
nec sum. Cont. nec ep[iscop]o suis legib. aut gratijs volunt
monachos eximere ab obedientia p[ro]lati, neq[ue] in suo
regimine p[ro]iudicare. R[ati]o posteriori[us] e[st], q[ui]a p[ro]lati in hoc
ca[us]a dant religioni t[ame]n approbationem, n[on] iurisdictionem.

43. Mon. S. Galli n[on] p[otes]t vi privilegij mendicantium s[ed] licet
Parochi extra territorium v[est]r[um] alicui adm[is]sione
extremam v[er]itatem, vel asserere pleniter mat[ri]mo:
aliam n[on] q[uam] incurreret de facto in exco[m]municacionem Summo Pont.
reservatam. v. Clem. de priv. — Cont[ra] t[ame]n, si Parochus
absens e[st], & agros e[st] in periculo, vel p[er] se[]c[us] e[st], sed
negligia sua n[on] p[otes]t p[ro]iudicare parochie suae.

44. Mon. S. Galli p[otes]t i[n] p[ro]p[ri]a exco[m]municacionis dare a[us]u[m] h[ab]ere
in licet parochiam, n[on] t[ame]n in sua, sed t[ame]n in alior[um] eccl[esi]a,
q[ui]a essi iuxta Clem. de privit. Soc religioni i[n]hibeatur,
postmodum t[ame]n per Bulla Nicolai V. & Sixti IV. Soc
idem i[st]is concessa. Finis.

